

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Konačni izveštaj o Maksimalno odobrenim prihodima električne energije za regulisane operatere

Odgovori na komentare

(Relevantna tarifna 2022. godina)

IZJAVA

Ovaj dokument je pripremljen radi informisanja zainteresovanih strana tokom procesa javnih konsultacija. Dokument treba čitati uporedo sa Konsultativnim izveštajem RUE-a objavljenog 17. januara 2022. godine. Dokument ne predstavlja Odluku RUE-a i ne treba ga smatrati kao takvim.

7. februar 2022.

Sadržaj

1	Uvod	3
2	Komentari strana na Maksimalno odobrene prihode regulisanih operatera i odgovori RUE-a	4
2.1	Komentari KOSTT-a na MAR OPS/OT-a	4
2.1.1	Gubici u prenosu	4
2.1.2	Pomoćne usluge	5
2.1.3	Fond za Obnovljive izvore energije (OIE)	5
2.1.4	Preostale obaveze KEK-a prema potrošačima	5
2.1.5	Obaveza pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova	5
2.1.6	Troškovi odstupanja od interkonekcije	6
2.2	Odgovori RUE-a na komentare KOSTT-a	6
2.2.1	Gubici u prenosu	6
2.2.2	Troškovi pomoćnih usluga	6
2.2.3	Troškovi Fonda za obnovljive izvore	7
2.2.4	Preostale obaveze KEK-a prema potrošačima	7
2.2.5	Obaveza pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova	7
2.2.6	Troškovi odstupanja od interkonekcije	8
2.2.7	Konačni predlog RUE-a za MAR OPS/OT-a	8
2.3	Komentari Parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje (LVV)	10
2.3.1	Projekcija potražnje za energijom tokom 2022. godine	10
2.3.2	Smanjenje kapitalnih investicija tokom 2022. godine	10
2.3.3	Smanjenje komercijalnih gubitaka	10
2.3.4	Uvozna cena u obračunu Maksimalno odobrenih prihoda korisnika licenci	11
2.4	Odgovori RUE-a na komentare Parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje (LVV)	11
2.4.1	Projekcija potražnje za električnom energijom za 2020. godinu	11
2.4.2	Smanjenje kapitalnih investicija tokom 2020. godine	11
2.4.3	Smanjenje komercijalnih gubitaka	12
2.4.4	Uvozna cena u obračunu Maksimalno odobrenih prihoda korisnika licenci	12
2.5	Komentari Ministarstva za finansije, rad i transfere (MFRT) na Vanredni pregled maksimalno odobrenih prihoda	12
2.5.1	Ponašanje potrošača u odnosu na potrošnju nakon primene novih tarifa	12
2.5.2	Ukidanje potrošnje severnog dela zemlje iz obračuna odobrenih gubitaka za ODS	13
2.5.3	Nepredviđeno stanje – Presuda 1373/2017	13

2.6	Odgovori na komentare Ministarstva za finansije, rad i transfere na Vanredni pregled maksimalno odobrenih prihoda	13
2.6.1	Ponašanje potrošača u odnosu na potrošnju nakon primene novih tarifa	13
2.6.2	Ukidanje potrošnje severnog dela zemlje iz obračuna odobrenih gubitaka za ODS	14
2.6.3	Nepredviđeno stanje – Presuda 1373/2017	15
2.7	Komentari Operatera distributivnog sistema na MAR ODS-a	17
2.7.1	Bilans električne energije	17
2.7.2	Troškovi kupovine gubitaka i uvozne cene električne energije	17
2.8.	Odgovori RUE-a na komentare stranaka na MAR ODS-a	18
2.8.1.	Bilans električne energije	18
2.8.2.	Troškovi nabavke gubitaka i uvozne cene električne energije	18
2.8.3.	Konačni predlog RUE za MAR ODS-a	19
2.9.	Komentari i sugestije Ministarstva ekonomije na Konsultativni izveštaj o prihodima regulisanih operatera	21
2.9.1.	Uvozne cene primenjene na SUU i subvencija Vlade	21
2.9.2.	Korekcija prihoda iz prethodne godine za SUU	21
2.10.	Odgovori RUE-a na komentare ME-a na MAR regulisanih operatera	21
2.10.1.	Uvozne cene primenjene na SUU i subvencija Vlade	21
2.10.2.	Korekcija prihoda iz prethodne godine za SUU	22
2.11.	Komentari Fuente Dynamics-a na MAR SUU-a	22
2.12.	Odgovori RUE-a na komentare kompanije Fuente Dinamics	23
2.13.	Komentari snabdevača univerzalnom uslugom na MAR SUU-a	23
2.13.1.	Odstupanja koje je prouzrokovao SUU i usklađivanje troškova	23
2.13.2.	Projekcija proizvodnje KEK AD	24
2.13.3.	Projekcija veleprodajne cene kupovine energije	24
2.13.4.	KESCO-ov zahtev za MAR SUU-a	24
2.14.	RUE odgovara na komentare snabdevača univerzalnom uslugom	24
2.14.1.	Odstupanja koje je prouzrokovao SUU i prilagođavanje troškova	25
2.14.2.	Projekcija proizvodnje KEK AD	25
2.14.3.	Projekcija uvoznih cena i troškova kupovine energije od strane SUU-a	25
2.14.4.	Uticaj angažovanja subvencija na troškove ulazne vrednosti	25
2.14.5.	Konačni predlog RUE-a za MAR SUU-a	26

1 Uvod

Regulatorni ured za energiju je u procesu vanrednog pregleda tarifa električne energije, kao rezultat povećanja troškova za kupovinu električne energije. Kao što je opisano u Konsultativnom izveštaju, na povećanje troškova kupovine električne energije uticalo je nekoliko faktora; rast cena električne energije na evropskim tržištima; značajno povećanje maksimalne potražnje za električnom energijom i potrošnje energije kao i značajni prekidi proizvodnje u jedinicama TE Kosovo A i TE Kosovo B. Svi ovi faktori su uticali na troškove kupovine električne energije od regulisanog snabdevača električnom energijom na malo na Kosovu – Snabdevača univerzalnom uslugom, troškovi kupovine za pokrivanje gubitaka u prenosnoj i distributivnoj mreži – povećanjem nastalih troškova kupovine iz uvoza.

Vanredni pregledi zahtevaju intervenciju regulatora radi ažuriranja tarifnih parametara kako bi se osiguralo da prihodi koji su ostvareni kroz odobrene tarife u potpunosti pokriju razumne troškove pružanja regulisanih usluga potrošačima.

Ovaj dokument ima za cilj da pruža odgovore na komentare zainteresovanih strana na procene RUE-a koje su iznete u Konsultativnom izveštaju od 17. januara 2022. godine, kao i da pruža konačne procene RUE-a nakon razmatranja komentara. Prve procene RUE-a i komentari zainteresovanih strana objavljeni su na internet stranici RUE-a.

2 **Komentari strana na Maksimalno odobrene prihode regulisanih operatera i odgovori RUE-a**

Javne konsultacije su u srcu delotvornih regulatornih politika i prakse koje RUE dosledno i rigorozno prati. Povodom objavljivanja konsultativnih izveštaja, RUE je pozvao zainteresovane strane da daju svoje stavove o predlozima RUE, sa kojima se možda ne slažu, i da ih komentarišu ispravljanjem činjeničnih grešaka, iznošenjem primedbi, argumenata ili pružanjem novih podataka koje RUE možda nisu uzete u obzir prilikom početnog predloga.

Javne konsultacije su u centru efikasnih regulatornih politika i prakse koje RUE dosledno i rigorozno prati. Povodom objavljivanja konsultativnih izveštaja, RUE je pozvao zainteresovane strane da iznesu svoje stavove o predlozima RUE, sa kojima se možda ne slažu, i da ih komentarišu ispravljanjem neke činjenične greške, iznošenjem kontra-argumenata ili pružanjem novih podataka koje RUE možda nije uzeo u obzir prilikom početnog predloga.

Ovaj konsultativni proces je rezultirao kao jedan od najefikasnijih, sudeći po broju komentara dobijenih od fizičkih lica, regulisanih kompanija u sektoru, civilnog društva, Vlade Kosova, političkih stranaka i drugih državnih institucija.

Dobijeni komentari od zainteresovanih strana su objavljeni na internet stranici RUE-a. U ovom delu Dokumenta dajemo sažetak ovih komentara, kao i odgovore RUE-a na njih.

2.1 **Komentari KOSTT-a na MAR OPS/OT-a**

KOSTT je 25. januara 2022. godine poslao komentare na Konsultativni izveštaj RUE-a o Maksimalno odobrenim prihodima regulisanih operatera električne energije. U nastavku su navedeni komentari KOSTT-a, na koje je RUE odgovorio u ovom izveštaju.

2.1.1 *Gubici u prenosu*

KOSTT je u komentarima na Konsultativni izveštaj za Vanredni pregled naglasio da je prosečna projektovana cena gubitaka u prenosu od 108.16 €/MWh, za 2022. godinu, veoma niska cena u odnosu na trenutne cene tokom januara na berzama električne energije u regionu i Evropi. Tokom ovog meseca do sada su troškovi gubitaka u prenosu dostigli oko 4 miliona evra, što je do kraja meseca dostiglo skoro trećinu troškova cele godine. Nedostatak finansijskih sredstava u KOSTT-u kao rezultat obaveze pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova, i isplate po instrukcijama Skupštine Kosova dodatno su ugrozile projekcije troškova sa nižim vrednostima od trenutnih troškova, koji su nastali.

KOSTT je uradio nove proračune za projekciju troškova gubitaka u prenosu za 2022. godinu, na osnovu projekcije tokova električne energije iz Bilansa električne energije Verzija 0.5, i projekcije cena za uvoz električne energije za 2022. koju je izradila Radna grupa, koju je osnovalo Ministarstvo ekonomije za energetska krizu. Prema ovim dvaju dokumentima, očekuje se da količina gubitaka u prenosu bude 136.3 GWh, a prosečna cena 150.72 €/MWh. Stoga, KOSTT zahteva preispitivanje pozicije gubitaka i uključivanje troškova predviđanih od strane KOSTT-a u iznosu od 20,543,661.9 evra.

2.1.2 Pomoćne usluge

KOSTT navodi da je RUE u Konsultativnom izveštaju drugačije tretirao troškove pomoćnih usluga u odnosu na druge godine. Dozvoljeni troškovi za ovu kategoriju tokom perioda 2007-2020 u iznosu od 5.9 miliona evra su ažurirani sa projektovanim troškovima od strane KOSTT-a u iznosu od 12.87 miliona evra, i kao rezultat toga samo 7 miliona evra je uključeno u prihode za 2022. godinu.

KOSTT je naveo da u računovodstvenim knjigama i dalje ima otvorene obaveze prema EMS-u, koje iz poznatih političkih razloga nisu izmirene.

KOSTT naglašava da je tokom 2021. godine za gubitke u četiri severne opštine Kosova prema instrukcijama Skupštine Republike Kosovo, KOSTT je uplatio oko 33 miliona evra, sredstvima iz neraspoređene dobiti, od kojih je deo bio iz prihoda za pomoćne usluge za period 2007-2010.

2.1.3 Fond za Obnovljive izvore energije (OIE)

KOSTT ocenjuje da ažuriranje Fonda za OIE predstavlja potencijalni rizik za degradaciju finansijske situacije KOSTT-a koja je već veoma otežana. Ažuriranje fonda za 7.02 miliona evra iz prethodne godine, ne poklapa se sa trenutnom situacijom u KOSTT-u, jer su ova sredstva korišćena za pokrivanje gubitaka u četiri severne opštine Kosova i kao rezultat toga, neuključivanje prihoda za fond prema projekcijama će rezultirati nedostatkom sredstava u Fondu za OIE za izmirenje obaveza prema strankama, i izložiće kompaniju rizicima sudskih sporova koje stranke mogu pokrenuti. On je takođe naveo da Fond za OIE u 2021. godini ima deficit od 191,690 € kao rezultat neplaćanja subvencionisanja od strane Vlade Kosova.

2.1.4 Preostale obaveze KEK-a prema potrošačima

KOSTT naglašava da su preostale obaveze KEK-a prema potrošačima u potpunosti raspoređene na tarife KOSTT-a u iznosu od 5.9 miliona evra, pri čemu su prihodi KOSTT-a smanjeni za ovaj iznos ne navodeći način izmirenja ove obaveze KEK-a prema KOSTT-u. Na osnovu aktuelnih podataka, od 2017. do 2022. godine, KEK nije u mogućnosti da snabdeva KOSTT električnom energijom za izmirenje obaveza na nivou od 5.9 miliona evra u roku od godinu dana, uzimajući u obzir svoje obaveze prema Snabdevaču univerzalnom javnom uslugom, i druge obaveze.

Stoga, KOSTT traži od RUE-a da jasno definiše oblik ispunjenja obaveze KEK-a prema potrošačima preko tarife KOSTT-a, u cilju minimiziranja finansijskog rizika koji ova obaveza predstavlja za KOSTT.

2.1.5 Obaveza pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova

Prema KOSTT-u, obaveza koju je RUE nametnuo preko licence za Operatera prenosnog sistema da pokrije gubitke u četiri opštine na Kosovu, ne uključujući prihode za troškove ove energije, dovela je KOSTT na ivicu stečaja. Troškovi gubitaka u četiri severne opštine Kosova tokom 2021. godine dostigli su iznos od 40,849,659 evra. Vlada Kosova je pokrila oko 7,673,462 miliona evra, dok je preostali deo od 33,176,197 evra pokriven iz budžeta KOSTT-a prema instrukcijama Skupštine Kosova. Shodno tome, bilans uspeha kompanije na dan 31. decembar 2021. godine je negativan, dakle sa gubicima od oko 25 miliona evra. Sve finansijske projekcije za 2022. godinu sa scenarijima gde obaveza pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova ostaje na KOSTT-u bez prihoda za ove troškove, dovode kompaniju na ivicu stečaja u prvom tromesečju 2022. godine. Stoga KOSTT traži od Regulatornog ureda za energiju

da hitno ukloni obavezu pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova iz licence za Operatera prenosnog sistema ili da pronađe drugi mehanizam za pokrivanje ovih troškova.

2.1.6 Troškovi odstupanja od interkonekcije

KOSTT naglašava da su odstupanja od interkonekcije regulatornog područja KOSTT tokom 2021. godine bila velika, posebno tokom novembra i decembra. Jedan deo ovih obaveza su pokrivena iz mehanizma ravnoteže za nenamerna odstupanja trgovačkih strana. Deo koji su prouzrokovali KEDS i KESCO sa pod-nominacijama tokom decembra prema Konsultativnom izveštaju uključeni su u njihove prihode i KOSTT očekuje da će ove obaveze biti isplaćene kada budu odobreni prihodi za 2022. godinu.

Preostali deo, koji ostaje kao obaveza KOSTT-a u dostignutom iznosu od oko 12,381,093 evra, traži se da ovi troškovi budu uključeni u Maksimalno odobrene prihode za 2022. godinu. KOSTT naglašava da će biti u obavezi da plati JAO (Joint Allocation Office), preko Fskar mehanizma kojeg je postavio ENTSO-E za sve ove troškove čije su fakture upravo primljene.

2.2 Odgovori RUE-a na komentare KOSTT-a

2.2.1 Gubici u prenosu

RUE je u konačnoj proceni ažurirao troškove gubitaka u prenosu uzimajući u obzir ostvarene troškove gubitaka za januar. Međutim, kao i u početnoj proceni, RUE prilikom izračunavanja troškova gubitaka ne uzima u obzir prekoračenje dozvoljenog nivoa gubitaka.

Mrežni operateri treba da projektuju potražnju za uvoz na osnovu dnevnog profila potražnje, dakle tokom osnovne i maksimalne potražnje, stoga i prosečna uvozna cena rezultira da je niža u odnosu na cenu SUU-a, koja kao rezultat prioriteta nad lokalnom proizvodnjom električne energije, uvoz uglavnom realizuje u vreme najveće potražnje.

Tako, znajući ostvarene troškove gubitaka (u okviru nivoa koji odobrava RUE) za januar, projekcija troškova gubitaka za OPS za 2022. godinu rezultira u iznosu od **13.92 miliona evra**, od 13.48 miliona evra koliko je bila prvobitna procena. Ovo odražava obim od 124.6 GWh, sa prosečnom cenom od 111.66 evra/MWh.

2.2.2 Troškovi pomoćnih usluga

RUE je upoznat sa pitanjem spora između KOSTT-a i EMS-a, gde je dozvolio vrednost od 5.9 miliona evra, kao obavezu uravnoteženja sistema. S obzirom da spor između KOSTT-a i EMS-a sadrži i obaveze EMS-a prema KOSTT-u, onda se očekuje da će međusobne obaveze biti predmet procesa usaglašavanja i još uvek nemamo nikakve indikacije kada se takav proces može okončati. Stoga RUE smatra razumnim da sredstva od 5.9 miliona evra budu vraćena potrošačima, dok će u trenutku kada dođe do usaglašavanja između KOSTT-a i EMS-a, RUE izvršiti neophodna ažuriranja.

Tako će projektovani troškovi pomoćnih usluga za 2022. godinu biti **12.9 miliona evra**, od čega će 5.9 miliona evra biti ažurirano iz prethodnih godina, i 7 miliona evra biće prikupljeno od tarifa za 2022. godinu.

Razmatranje komentara KOSTT-a ne dovodi do bilo kakve promene u početnoj proceni RUE/a.

2.2.3 *Troškovi Fonda za obnovljive izvore*

RUE se zasniva na razumnim troškovima sistema kada odlučuje o maksimalno odobrenim prihodima za regulisane operatere sektora električne energije. I u slučaju Fonda za OIE za 2022. godinu, RUE je priznao troškove i prihode Fonda za 2021. godinu, i takođe je projektovao iste za 2022. godinu, uzimajući u obzir projekciju proizvodnje OIE-a tokom 2022. godine. Vredi napomenuti da će proizvodnja iz OIE-a za 2022. godinu biti 642.6 GWh, ili oko 12% domaće proizvodnje. Povećanje proizvodnje iz OIE-a u odnosu na 2021. pripisuje se puštanju u rad tri vetroparka u Bajgori Mitrovice, ukupnog kapaciteta od 105 MW.

Izjave KOSTT-a da su sredstva iz Fonda za OIE potrošena za pokrivanje gubitaka u četiri severne opštine Kosova su zabrinjavajuće. RUE pojašnjava da troškovi snabdevanja električnom energijom severnih opština Kosova ne mogu biti pokriveni tarifama potrošača preostalog dela Kosova, i to je zabranjeno i sudskom odlukom. Prema važećem regulatornom okviru, KOSTT je u obavezi da vodi posebne račune za upravljanje Fondom za OIE. Fond treba da se koristi samo za plaćanje električne energije proizvedene iz OIE u okviru Šeme podrške, i ni u kom slučaju KOSTT ne može koristiti sredstva Fonda za druge ciljeve korporacije, postupci koji bi ugrozili likvidnost Fonda.

Troškovi Fonda za OIE za relevantnu tarifnu 2022. godinu biće u iznosu od **10.67 miliona evra**, od čega se 6.76 miliona evra prenose kao višak iz 2021. godine, a 3.9 miliona evra će biti naplaćeno putem tarifu za OIE tokom relevantne tarifne 2022. godine.

Razmatranje komentara KOSTT-a nije rezultirao bilo kakvom promenom u početnoj proceni RUE-a u vezi sa Fondom za OIE.

Referentna cena za OIE

Prema tarifnoj metodologiji za obračun referentne cene, RUE utvrđuje referentnu cenu za OIE, koju primenjuje Operater tržišta za energiju koju prodaje snabdevaču. Ista cena će se primeniti i za kupoprodaju energije iz OIE, u skladu sa regulatornim okvirom.

Referentna cena za Obnovljive izvore energije, koja će se primenjivati za relevantnu tarifnu 2020. godinu biće **65.18 evra/MWH**.

2.2.4 *Preostale obaveze KEK-a prema potrošačima*

Obaveze KEK-a prema potrošačima električne energije treba da budu izmirene kroz električnu energiju u KOSTT-u, u okviru regulatornog perioda od 5 godina. KEK je u ovom periodu ispunio deo obaveze, preostalo je 5.9 miliona evra da se obaveze u potpunosti izmire.

RUE predlaže da KEK u potpunosti izmiri obaveze u okviru relevantne tarifne 2022. godine. U slučaju da KEK ne može da izmiri obavezu kroz snabdevanje električnom energijom KOSTT-u, onda to mora učiniti gotovinskom uplatom.

Komentar KOSTT-a nije rezultirao bilo kakvom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a

2.2.5 *Obaveza pokrivanja gubitaka u četiri severne opštine Kosova*

Slučaj na koji se poziva KOSTT za pokrivanje snabdevanja električnom energijom četiri opštine na severu Kosova putem tarifa za krajnje korisnike je u toku. Dakle, do donošenja pravosnažne Presude,

prema Zakonu o upravnim sporovima, troškovi snabdevanja električnom energijom za četiri severne opštine Kosova, prema sudskoj Presudi suda neće biti i dalje pokriveni putem tarifa za krajnje korisnike. Shodno tome, RUE takođe neće preduzeti nikakve regulatorne radnje u vezi sa ovim pitanjem.

2.2.6 Troškovi odstupanja od interkonekcije

KOSTT je izrazio zabrinutost da je deo troškova izazvanih odstupanja od interkonekcije, u iznosu od 12.38 miliona evra, ostao teret KOSTT-a. RUE pojašnjava da KOSTT treba da identifikuje operatere koji su prouzrokovali ova odstupanja i da im naplati troškove povezane sa njima, na osnovu zasluga. U ovom slučaju RUE ne nalazi razloge da troškovi ostaju nepokriveni, samo ako je i KOSTT jedan od uzroka ovih odstupanja. U ovom slučaju, Pravilo o prihodima OPS/OT ne bavi se troškovima neravnoteže. Isti princip važi i za ODS. U slučaju da su mrežni operateri prouzrokovali odstupanja, troškove treba da snose sami operateri.

Razmatranje komentara KOSTT-a nije rezultiralo bilo kakvom promenom početne procene RUE-a

2.2.7 Konačni predlog RUE-a za MAR OPS/OT-a

Nakon razmatranja svih komentara, konačna procena RUE-a za Maksimalno odobrene prihode OPS/OT-a za relevantnu tarifnu 2022. godinu, iznosi **38.84 miliona evra** zajedno sa troškovima Fonda za OIE. Detalji MAR-a za OPS/OT su prikazani u sledećoj tabeli.

Tabela 1 Maksimalno odobreni prihodi KOSTT-a

Maksimalno odobreni prihodi	Početni predlog RUE-a 2022	Predlog KOSTT-a 2022	Konačni predlog RUE-a 2022
Parametri indeksiranja			
Faktor efikasnosti	1.5%	1.5%	5.0%
HICP	5.0%	5.0%	5.0%
Euribor	-0.5%	-0.5%	-0.5%
Faktor S	7.6%	7.6%	7.6%
Kamatna stopa - KS	7.1%	7.1%	7.1%
Operativni i troškovi održavanja (OPMct)			
Procena tokom PRR2 €m	6.99	6.99	6.99
Odobreno -OPMct = $OPMct-1 * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - Et) * (1 - Pt)$ €m	7.35	7.35	7.35
Troškovi amortizacije (DEPct)			
Procena tokom PRR2 €m	12.08	12.08	12.08
Odobreno - DEPct = $DEPct-1 * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - Pt)$ €m	12.67	12.67	12.67
Troškovi povraćaja (RTNct)			
Procena tokom PRR2 €m	11.09	11.09	11.09
Odobreno - RTNct = $RTNct-1 * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - Pt)$ €m	11.63	11.63	11.63
Troškovi gubitaka (LSSct)			
Projekcija			
LSSAt	1.78%	1.78%	1.78%

REUEt GWh	7,376	7,376	7,376
WHEAt €/MWh	108.16	111.86	111.66
Projektovani troškovi gubitaka €m	13.48	13.94	13.92
Fond			
Projekcija €m	10.94	10.94	10.67
Pomoćne usluge			
Projekcija €m	7.00	12.87	7.00
Usklađivanja			
Neregulirani prihodi			
Projekcija €m	(0.06)	(0.06)	(0.06)
Prihodi iz ITC mehanizma			
Projekcija €m	(3.60)	(3.60)	(3.60)
Usklađivanja za (2017 i PR1)	(1.26)	(1.26)	(1.26)
Prihodi iz KEK-a:			
Projekcija €m	(5.92)	(3.33)	(5.92)
KREV – faktor korekcije prihoda			
Faktor korekcije prihoda t-1 €m	(16.62)	(16.62)	(13.55)
$KREv_t = (AACat-1 - ARRt-1) * (1 + It)$ €m			
Maksimalni prihodi bez troškova fonda (Neto KOSTT)	32.12	40.55	34.94
Troškovi Fonda za OIE	3.98	3.98	3.91
MAR – ukupno maksimalno odobreni prihodi - €m	35.61	44.53	38.84

2.3 Komentari Parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje (LVV)

RUE je tokom javnih konsultacija u vezi sa Konsultativnim izveštajima o tarifnoj strukturi i onoj za MAR regulisanih operatera, primio komentare od Parlamentarne grupe pokreta Samoopredeljenje. U ovom dokumentu su predstavljeni samo komentari PG LVV i odgovori RUE-a na komentare koji se odnose na Izveštaj o MAR-u regulisanih operatera.

2.3.1 *Projekcija potražnje za energijom tokom 2022. godine*

PG LVV smatra da se na osnovu podataka objavljenih od strane RUE-a u okviru Konsultativnog izveštaja „Pregled tarifne strukture za regulisane potrošače domaćinstva koje opslužuju SUU“, i u vezi sa podacima o potrošnji električne energije tokom godina, jasno se vidi da će primena PBT-a imati pozitivan uticaj na sprečavanje povećanja potražnje za snabdevanje električnom energijom. Čak, uticaj može biti još pozitivniji jer su cene električne energije predložene u ovom vanrednom pregledu tarifa više nego u periodu 2013-2017. S tim u vezi možemo zaključiti da će potražnja za električnom energijom tokom 2022. godine biti ista ili manja nego u 2021. godini.

Ako potražnja za električnom energijom tokom 2022. godine bude ista kao u 2021. godini, Maksimalno odobreni prihodi od iznosa od 446.67 miliona € biće smanjeni na iznos od oko 420.51 miliona €.

2.3.2 *Smanjenje kapitalnih investicija tokom 2022. godine*

LVV smatra da RUE treba da razmotri mogućnost smanjenja kapitalnih investicija tokom 2022. godine u okviru distributivne mreže. Ukoliko bi kapitalne investicije u iznosu od 17.55 miliona evra bile smanjene za 50% u odnosu na ono što je predviđeno PRR2 i u okviru vanrednog pregleda tarifa, maksimalni prihodi bi bili smanjeni sa nivoa od 446.67 miliona € na nivo od 437.89 miliona €, i u tom slučaju bi cena električne energije krajnjim potrošačima bila smanjena za oko 1.96%. Ako bi kapitalne investicije u iznosu od 17.55 miliona € bile smanjene za 80% u odnosu na ono što je predviđeno PRR2 i u okviru vanrednog pregleda tarifa, maksimalni prihodi bi bili smanjeni sa nivoa od 446.67 miliona € na nivo od 432.63 miliona €, i u tom slučaju bi cena električne energije krajnjim potrošačima bila smanjena za oko 3.14%.

Prema LVV-u, više je nego evidentno da u određenim oblastima distributivna mreža nije na zadovoljavajućem nivou i potrebne su hitne investicije, ali će tendencija smanjenja potražnje za električnom energijom kao rezultat povratka PBT-a, kao što je gore predstavljeno, pozitivno uticati na relaksaciju rad energetske postrojenja, u celini.

2.3.3 *Smanjenje komercijalnih gubitaka*

Komentari LVV-a u vezi sa komercijalnim gubicima u ODS-u, su sledeći: *U godišnjem izveštaju koji je RUE objavio za 2020. godinu je izneseno da su netehnički (komercijalni) gubici, ne uključujući gubitke (potrošnju) u četiri severne opštine Kosova, iznosili 378 GWh i čine 6.8% ukupne potražnje u distribuciji. Ovaj procenat komercijalnih gubitaka u okviru MAR-a za 2022. godinu će imati uticaj od 30.37 miliona €.*

LVV smatra da, ako bi se komercijalni gubici tokom 2022. smanjili za 1%, maksimalni prihodi će se smanjiti sa nivoa od 446.67 miliona € na nivo 442.20 miliona €, i u tom slučaju bi cena električne energije krajnjim potrošačima bila smanjena za 1%. Uzimajući u obzir da smanjenje gubitaka ima direktan uticaj na smanjenje cene električne energije, zahtevamo od RUE-a da predstavi konkretan

plan za sprečavanje ove negativne pojave, i pozitivni uticaj koji bi se postigao u slučaju smanjenja komercijalnih gubitaka, da uključi u okviru ovog vanrednog pregleda tarifa.

2.3.4 Uvozna cena u obračunu Maksimalno odobrenih prihoda korisnika licenci

LVV smatra da je prosečna cena od oko 200 €/MWh izuzetno visoka, s obzirom na to da je nekoliko različitih agencija projektovale pad cene struje na međunarodnom tržištu počev od proleća 2022. godine.

2.4 Odgovori RUE-a na komentare Parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje (LVV)

2.4.1 Projekcija potražnje za električnom energijom za 2020. godinu

RUE se u načelu slaže da primena Progresivne blok tarife utiče na povećanje podsticaje za energetske efikasnost. Svakako da bi tačna procena elastičnosti potražnje mogla pomoći da se kvantifikuje odgovor potražnje u kratkoročnim i srednjoročnim pojmovima. Procena ovog uticaja nije moguća u kratkoročno i otežana je srazmerama rastuće cene energije sa kojom se suočava ceo evropski kontinent. Procena ovog uticaja na Kosovu je komplikovana i činjenicom da se postojeći trend povećanja cena nastavlja. To najbolje ilustruje činjenica da je potražnja realizovana u januaru 2022. godine premašila za 70 GWh projekciju na osnovu koje je RUE dao procenu tarifa u Konsultativnom izveštaju. Takođe, moramo uzeti u obzir i planirani ekonomski za 2022. godinu, koji ima direktnu korelaciju sa potrošnjom električne energije, gde u proseku za svaku jedinicu ekonomskog rasta/BDP-a, potrošnja energije raste za 0.5.

Komentari LVV-a u vezi sa projekcijom potražnje za energijom nisu rezultirali do bilo kakvom promenom u početnoj projekciji RUE-a.

2.4.2 Smanjenje kapitalnih investicija tokom 2020. godine

U skladu sa Pravilom o prihodima ODS-a, nivo investicija se utvrđuje na period od 5 godina. Investicije u ODS-u i OPS-u utiču na dva finansijska parametra: obezvređenje i povraćaj investicija. Dakle, iznos od 17.55 miliona evra, koji je RUE usvojio za 2022. godinu, biće obezvređen linearnom metodom, u prosečnom životnom veku od 17 godina. Dok u prvoj godini obezvređuje se samo za ½ iznosa, što pada 0.52 evra. Drugi finansijski parametar na koji utiče iznos investicije je Ponderisana prosečna cena kapitala (VACC), koja je utvrđena na 8.3% za ODS/KEDS i OPS/KOSTT. Iz proračuna ova dva parametra proizilazi da će uticaj investicija ODS-a u MAR za 2022. godinu biti 1.97 miliona evra. Ako se ove investicije smanje za 50%, to rezultira uticajem na MAR ODS-a za manje od milion evra. Stoga RUE smatra da je štetno za sigurnost snabdevanja smanjenje nivoa investicija u mrežu zbog takvog uticaja na prihode.

Komentar LVV-a u vezi sa smanjenjem investicija u ODS-u nije rezultirao bilo kakvom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a.

2.4.3 Smanjenje komercijalnih gubitaka

RUE se u načelu slaže da su komercijalni gubici teret za potrošače električne energije. Međutim, odobreni gubici na nivou ODS-a u odnosu na realizaciju, imaju razliku koju pokriva sam ODS i ne prenosi se na tarife krajnjih potrošača sa električnom energijom. Odobreni gubici u ODS-u za 2022. godinu su odobreni od strane RUE-a 2018. godine, u okviru petogodišnjeg regulatornog perioda, kako je utvrđeno važećim zakonskim okvirom. RUE će tokom 2022. godine sprovesti treći periodični pregled tarifa (petogodišnji), gde će, između ostalog, odlučivati o cilju odobrenih gubitaka u prenosnoj i distributivnoj mreži. Ovaj proces je sveobuhvatan proces, koji je podržan posebnim studijama, u kojem se razmatraju tehnički, finansijski i pravni aspekti, u vezi sa gubicima u OPS-u i ODS-u.

Komentari LVV-a u vezi sa komercijalnim gubicima nisu rezultirali bilo kakvom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a.

2.4.4 Uvozna cena u obračunu Maksimalno odobrenih prihoda korisnika licenci

Predviđena cena kupovine energije iz uvoza¹ zasniva se na podacima koje je objavila European Energy Exchange (EEX-PXE Hungarian Power Futures)² za mesečne cene koje su nastale 13. januara 2022. Procena cene uvoza je zasnovana na profil vršne i vanvršne potrošnje, izračunavajući ponderisani prosek uvoznih cena prema vremenu potrošnje. Ovaj pristup RUE-a u proceni uvoznih cena rezultirao je prosečnom cenom ispod 200 evra/MWh za mrežne operatere. Međutim, trenutne visoke cene tokom januara, kao i veliki obim uvoza ostvaren van svake projekcije, takođe kao rezultat pada jedinice B3 KEK AD, neutralisali su ovo smanjenje projektovane prosečne cene za 2022. godinu.

Komentar LVV-a u vezi sa uvoznom cenom uticao je na procenu uvoznih troškova, međutim visoki nivo realizacije tokom januara 2020. godine, neutralisao je ovaj uticaj na MAR SUU-a.

2.5 Komentari Ministarstva za finansije, rad i transfere (MFRT) na Vanredni pregled maksimalno odobrenih prihoda

2.5.1 Ponašanje potrošača u odnosu na potrošnju nakon primene novih tarifa

MFRT u komentarima dostavljenim RUE na Konsultativni izveštaj o maksimalno dozvoljenim prihodima, ocenjuje da RUE nije uradio analizu osetljivosti potrošača u odnosu na promene cene električne energije, i eventualno dodavanje novog tarifnog bloka. Prema MFRT-a, RUE uopšte nije odrazio ovaj uticaj u konsultativnom izveštaju.

MFRT naglašava da Vlada izrađuje podsticajne mere i za ona domaćinstva koja smanjuju potrošnju u odnosu na prethodnu godinu, za hladne mesece kada je potrošnja znatno veća i veruju da će dodatno povećati spremnost za uštedu električne energije.

Prema pretpostavci MFRT-a, dodavanje novog tarifnog bloka i subvencionisanje sa podsticajnim merama za smanjenje potrošnje imaće smanjenje potrošnje za zimske mesece za 5%, što bi rezultiralo

1

2 Izvor: European Energy Exchange - <https://www.eex.com/en/marketdata/power/futures/#%7B%22snippetpicker%22%3A%22EEX-PXE%20Hungarian%20Power%20Futures%22%7D>

smanjenjem uvoznih troškova za gubitke na mreži od 18.69 miliona evra. Smanjenje potrošnje bi rezultiralo smanjenjem prihoda od tarifa za 4.25 miliona evra.

Prema MFRT-u, to bi uticalo na smanjenje odobrenih prihoda za 18.69 miliona evra, i na smanjenje prihoda naplaćenih po trenutnim tarifama za 4.25 miliona evra.

2.5.2 Ukidanje potrošnje severnog dela zemlje iz obračuna odobrenih gubitaka za ODS

U odnosu na snabdevanje severnog dela zemlje, ova obaveza je nametnuta KOSTT-u od 2017. godine od strane RUE-a. Takođe, od 2017. godine, pravosnažnom presudom, zabranjeno je da se troškovi za severni deo zemlje uračunavaju u odobrene prihode ODS-a (KEDS), odnosno u potrošačke tarife.

Uzimajući u obzir ovo, prema MFRT-u, besmisleno je i nezakonito da se u osnovicu za obračun odobrenih gubitaka mreže za ODS (KEDS) uključi potrošnja severnog dela, kada se zna da ODS (KEDS) ne snabdeva deo severni, niti je za to dozvoljeno naplaćivanje prihoda za ovo prema pravosnažnoj presudi.

Ako se isporučena količina za severni deo od 367 GWh ukida iz osnovice za obračun odobrenih gubitaka, onda to rezultira sa 66 GWh manje na nivou odobrenih gubitaka, što prevedeno u iznos, pada na 7.16 miliona evra manje, prema MFRT-u. Ako je ova greška napravljena i prethodnih godina, onda RUE treba da vodi računa da se ova sredstva vrate potrošačima kroz usklađivanje prihoda za tekuću godinu. Prema MFRT-u, ovo bi uticalo na smanjenje odobrenih prihoda/jaza za 7.16 miliona evra, dodajući ovde i usklađivanje za korekcije iz prethodnih godina, otprilike 2-3 miliona evra/godišnje od 2017. godine.

2.5.3 Nepredviđeno stanje – Presuda 1373/2017

MFPT ocenjuje da, prema presudi 1373/2017, RUE dužan da preduzme neophodne radnje koje obavezuju ODS (KEDS) da vrati ili nadoknadi fakturisani iznos potrošačima u iznosu od 40,855,480 evra, na ime pokrića snabdevanja severnog dela. RUE je već uložio žalbu na ovu presudu i još uvek nema pravosnažne odluke.

Prema MFRT-u, bilo bi više nego pravičnije, da u svetlu najpravičnije raspodele tereta u aktuelnoj krizi, da se ovaj iznos prizna kao nepredviđeni iznos u okviru maksimalno odobrenih prihoda ODS-a, do konačne odluke suda. Ukoliko konačnom odlukom bude potvrđena presuda osnovnog suda, onda bi se obaveza smatrala ispunjenom, u suprotnom, ovi prihodi bi se priznavali kao usklađivanje u narednoj godini.

Prema MFPT-u, ovo bi uticalo na smanjenje odobrenih prihoda/jaza za 40.86 miliona evra.

2.6 Odgovori na komentare Ministarstva za finansije, rad i transfere na Vanredni pregled maksimalno odobrenih prihoda

2.6.1 Ponašanje potrošača u odnosu na potrošnju nakon primene novih tarifa

RUE se u načelu slaže da primena Progresivne blok tarife utiče na povećanje podsticaja za energetske efikasnost. Svakako da bi tačna procena elastičnosti potražnje mogla pomoći da se kvantifikuje odgovor na potražnje u kratkoročno i srednjoročno. Procena ovog uticaja nije moguća u kratkom vremenskom roku i otežana je obimom povećanja troškova energije sa kojom se suočava ceo evropski

kontinent. Procena ovog uticaja na Kosovu je otežavana činjenicom da se postojeći trend povećanja nastavlja. To najbolje ilustruje činjenica da je potražnja realizovana u januaru 2022. godine premašila za 70 GWh projekciju na osnovu koje je RUE dao procenu tarifa u Konsultativnom izveštaju. Takođe trebamo uzeti u obzir i planirani ekonomski rast za 2022. godinu, koji ima direktnu korelaciju sa potrošnjom električne energije, gde u proseku za svaku jedinicu ekonomskog rasta/BDP, potrošnja energije raste za 0.5.

Komentari MFRT-a u vezi sa ponašanjem potrošača u odnosu na potražnju nakon primene novih tarifa nisu rezultirali bilo kakvom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a.

2.6.2 Ukidanje potrošnje severnog dela zemlje iz obračuna odobrenih gubitaka za ODS

Tokovi električne energije kroz celokupan distributivni sistem uzimaju u obzir potrošnju regulisanih potrošača, tehničke gubitke, komercijalne gubitke i nefakturisanu energiju u četiri severne opštine Kosova. Ovi tokovi se uzimaju u obzir prilikom obračuna energetske bilansa, bilo za realizaciju ili za projekciju. U redovnim izveštajima RUE-a, prilikom obračuna nivoa ostvarivanja gubitaka u distribuciji MWh, ODS prijavljuje ostvarene tehničke i komercijalne gubitke, nefakturisanu energiju u četiri opštine na severu Kosova. Za obračun procentualnog nivoa ovih gubitaka, kao i za nefakturisanu energiju u četiri opštine na severu Kosova, kao imenioci se koriste svi tokovi energije u ODS-u, odnosno energija koja se koristi kao imenilac za obračun ovih gubitaka, je jednaka energiji koja proizilazi iz prenosne mreže.

Pristup koji je koristio RUE za utvrđivanje nivoa i krive odobrenih gubitaka u prvom regulatornom periodu 2013-2017 i drugom regulatornom periodu 2018-2022, uzima u obzir sve tokove energije u distributivnom sistemu, tako da u svakom trenutku kada ova političko pitanje bude rešeno, regulatorni parametri, uključujući ciljeve za smanjenje gubitaka, mogu se primeniti na ODS za celu teritoriju Republike Kosovo. S obzirom Operator distributivnog sistema nema kontrolu u četiri severne opštine, RUE je da objasnio ovo u okviru Odluke V_1019_2018, gde je objasnio da se cilj za smanjenje gubitaka i krive odobrenih gubitaka primenjuju samo na deo Republike Kosovo u kome licencirani operateri imaju kontrolu. Dalje, RUE je u obrazloženju odluke objasnio da, dok korisnici licenci nemaju kontrolu nad četiri severne opštine Kosova, i obračuni za tarifna pitanja gubitaka će se vršiti sa tokovima energije ne uključujući nefakturisanu energiju u četiri severne opštine Kosova. Na osnovu toga, gubici u 2018. godini biće 19.95%, umesto 18.80%. Ovaj pristup obračuna nastaviće se i u drugim godinama dok se ne reši pitanje fakturisanja potrošnje električne energije u četiri severne opštine Kosova. Ovaj pristup osigurava da dozvoljeni obim tehničkih i komercijalnih gubitaka nad kojima ODS ima kontrolu treba da rezultira istim. RUE je objasnio ovaj pristup u Konsultativnom izveštaju o maksimalno odobrenim prihodima – Periodični pregled za ODS Drugi regulatorni period (2018-2022). U nastavku je prikazan u tabelarnom obliku obračun gubitaka u GWh, u zavisnosti od primenjenog pristupa. Podaci u tabeli ispod su iz 2017. godine, stoga je i potrošnja za 2020. godinu u to vreme bila projektovana da bude manja. Tako da cilj u procentima ostaje isti, dok obimi variraju u zavisnosti od nivoa potrošnje električne energije.

Tabela 2 Obračun gubitaka u distribuciji

Opis	Jedinica	Drugi regulatorni period				
		2018	2019	2020	2021	2022
Energija koja ulazi u distribuciji sa tokovima opština na severu Kosova	GWh	4,539	4,642	4,638	4,636	4,630
Energija koja ulazi u distribuciji bez tokova iz opština na severu Kosova	GWh	4,276	4,376	4,371	4,370	4,358
Odobrenje gubitaka (ne uključujući fizičke tokove opština na severu Kosova)	%	19.95%	19.95%	18.67%	17.39%	16.04%
Odobreni nivo gubitaka u ODS-u	%	18.80%	18.80%	17.60%	16.40%	15.10%
Gubici	GWh	853	873	816	760	699

U budućnosti, kad god će ODS imati kontrolu nad četiri severne opštine Republike Kosovo, onda će se cilj gubitaka primenjivati prema metodi koja uključuje energetske tokove severa. Međutim, u zavisnosti od energetskog tretmana koji ulazi u distributivni sistem, nakon primene bilo kog cilja gubitka, obim gubitaka treba da bude isti.

Razmatranje komentara MFRT-a nije rezultiralo bilo kojom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a.

2.6.3 *Nepredviđeno stanje – Presuda 1373/2017*

RUE, je iz Osnovnog suda u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja primio presudu A. br. 1373/2013, od 13.10.2021. godine, kojom je usvojen kao osnovan tužbeni zahtev tužioca, Ombudsmana Republike Kosovo, i obavezao RUE da preduzme radnje da se obavezuje Služba za distribuciju električne energije KEDS AD da izvrši povraćaj fakturisanog iznosa, odnosno da nadoknađuje štetu potrošačima kojima je fakturisana potrošnja električne energije u četiri severne opštine Republike Kosovo.

RUE je, u skladu sa zakonskim odredbama člana 23. stav 2. člana 49. stav 1. i 2. u vezi sa članom 63. ZUS-a, u vezi sa članom 176. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L - 006), je u zakonskom roku uložio žalbu pred Apelacionom sudom, kao drugostepenom sudom, kojom je pobijana presuda Prvostepenog suda.

Vredi napomenuti da prema članu 176. stav 2. ZPP-a, definisano je da: Izvršena žalba u zakonom predviđanom roku ometa da presuda postane konačna u delu pobijenom žalbom.

Dok Apelacioni sud još nije doneo odluku o žalbi tužene strane, prvostepena presuda nije pravosnažna i praktično nije pravosnažna i izvršna. Ovo je, štaviše, definisano članom 66. Zakona o upravnim sporovima, u kojem se kaže: „Odluke se mogu izvršavati kada postanu pravosnažne i izvršne“.

Takođe legitimna prava su tretirana i u članu 21. (Opšta načela), odnosno stav 4. koji definiše da: Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

Štaviše, u skladu sa članom 102. (Opšta načela sudskog sistema) u stavu 5. Garantuje se pravo na žalbu, kao na pravne lekove, isto tako stranke imaju pravo da koriste i vanredne pravne lekove koji su definisano Zakonom u upravnom postupku, u vezi sa članom 63. Zakona o upravnim sporovima.

Kao što ste upoznati, RUE je dana 30.11.2017. godine u potpunosti sproveo Rešenje Apelacionog suda AA. br. 451/2017, kojom je izrečena privremena mera, i tom prilikom su maloprodajne tarife energije smanjene za iznos od 3.5%, i ovaj iznos je skinuta sa računa potrošača električne energije, i ovo pitanje je prešlo u nadležnost Vlade Republike Kosovo koja je odgovorna za proširenje nadležnosti na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Vredi objasniti da je Vlada Republike Kosovo, nakon presude Apelacionog suda i nepriznavanja troškova OPS-a na nivou Prenosa za pokrivanje gubitaka severa Odlukom br. 02/34. od 05.03.2018. godine je izdvojila iznos od 1,000,000 (jedan milion) evra. Takođe je Vlada Republike Kosovo izdvojila 10,000,000 (deset miliona) za pokrivanje gubitaka severa, gde deo gubitaka severa od tada rešavaju Vlada i Skupština Republike Kosovo.

Isto tako, Skupština Republike Kosovo je preporukom u tački 4. ovlasila JP KOSTT da pokrije odstupanja električne energije u četiri opštine u zemlji: Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan, prema rešenju predstavljenom i odobrenom od strane funkcionalne komisije korišćenjem sopstvenih budžetskih prihoda, sredstva koja će biti nadoknađena dividendama ili bilo kojim drugim mogućim mehanizmom.

RUE smatra da Presuda Ustavnog suda Kosova KO93/21, od 12. januara 2022. godine, pravično tretira fakturisanje potrošača u četiri severne opštine Republike Kosovo, samom činjenicom da je u tački 393.: „Sud je ipak naveo da, razlika u tretiranju lica u „analognim ili relativno sličnim situacijama“, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, rezultira diskriminacijom u suprotnosti sa garancijama člana 24. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola. br. 12 EKLJP-a, samo ako relevantni akt organa javne vlasti ne sadrži „objektivno i razumno opravdanje“. Stoga, neophodna je procena da li je razlika u tretmanu (a) definisana zakonom; (b) teži legitimnom cilju; i (c) srazmerna je”.

Ustavni sud takođe u stavu 335- naglašava: ESLJP je identifikovao da legitimni cilj, između ostalog, može uključivati, ali nije ograničen na: (i) uspostavljanje mira (vidi predmet Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, stav 45.) ; (ii) zaštita nacionalne bezbednosti (vidi predmet Konstantin Markin protiv Rusije, gore citira, stav 137); ili (iii) održavanje ekonomske stabilnosti i restrukturiranje duga u kontekstu ozbiljne političke, ekonomske i socijalne krize (vidi Mamatas i drugi protiv Grčke, presuda od 21. jula 2016. godine, stav 103).

I konačno, u tački 393. potvrđuje da „Kao rezultat, i konačno, Sud je utvrdio da je donošenjem akta osporenog od strane skupštine došlo je do razlike u tretiranju potrošača električne energije koji ne žive u četiri (4) opštine Republike Kosovo, međutim, ova razlika u tretiranju ima „objektivno i razumno opravdanje“ i, shodno tome, ne dovodi do diskriminacije jer (a) je definisana zakonom; (b) teži legitimnom cilju; i (c) srazmerna je, i shodno tome, nije donešena u suprotnosti sa članovima 24. i 55. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 12 EKLJP-a”.

Međutim, predlog o prejudiciranju odluke Apelacionog suda, koja je još u postupku po žalbi, kada nepredviđeno stanje u okviru maksimalno odobrenih prihoda ODS-a, do okončanja sudskog postupka, bila bi nepravična i u suprotnosti sa ustavnim i zakonskim načelima, jer pravosnažna presuda još uvek nije potvrđena.

Stoga, predlog o smanjenju odobrenih prihoda bilo kog operatera, bez pravosnažne i potvrđene odluke od strane Apelacionog suda Republike Kosovo, bio bi u suprotnosti sa samim Zakonom o energetsom regulatoru, Ustavom Republike Kosovo i presudom Ustavnog suda, iako se potvrđuje činjenica da je ODS podelio obavezu za snabdevanje električnom energijom svim potrošačima Republike Kosovo, uključujući i četiri severne opštine Republike Kosovo, ali nije ih fakturisao zbog političkih prepreka.

Razmatranje komentara MFRT-a nije rezultiralo bilo kojom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a.

2.7 Komentari Operatera distributivnog sistema na MAR ODS-a

Komentari Operatora distributivnog sistema (ODS/KEDS), dostavljeni 27. januara 2022. godine, uglavnom su fokusirani na obračun troškova kupovine energije za pokrivanje gubitaka u distribuciji, od strane RUE-a, koji rezultira potrebnim izmenama u Maksimalno odobrenim prihodima (MAR) za ODS.

2.7.1 Bilans električne energije

KEDS se složio da RUE za tarifne svrhe treba da koristi samo odobreni nivo gubitaka za obračun troškova gubitaka. Međutim, KEDS je izrazio zabrinutost da je ODS izložen dodatnim troškovima kupovine energije za pokrivanje gubitaka u distribuciji, s obzirom da RUE primenjuje niži nivo ulasne energije na nivou distribucije. Štaviše, s obzirom da SUU ima prioritet u energiji proizvedenoj u zemlji, onda ODS pokriva svoje potrebe uglavnom iz uvoza, i izlaže se promenama uvoznih cena, gde je 2021. godine 50% energije za pokrivanje gubitaka kupovano iz uvoza, što je činilo 78% ukupnih troškova kupovine energije za pokrivanje gubitaka. Stoga ODS izražava zabrinutost da netačna refleksija ulazne energije u nivo distribucije predstavlja veliki teret za ODS, posebno sada kada se ODS suočava sa krizom likvidnosti i to bi ugrozilo finansijski oporavak i odrazilo bi se na kašnjenje u plaćanju obaveza prema drugim operaterima.

Stoga, KEDS zahteva da se ulazna energija u distribuciji projektuje na 6,390 GWh, umesto na 6,110 GWh, kako je RUE projektovao u početnoj proceni.

2.7.2 Troškovi kupovine gubitaka i uvozne cene električne energije

KEDS zahteva da uvozna cena odražava očekivanja međunarodnih tržišta električne energije, na osnovu volatilnosti cena električne energije iz uvoza tokom 2021. godine; trend cena u Hupx-u za 2022. godinu; neizvesnost rada proizvodnih jedinica KEK-a kao i procena da RUE nije uzeo kao osnov cene prekograničnih prenosnih kapaciteta.

Tako KEDS procenjuje da prosečna cena kupovine električne energije za pokrivanje gubitaka u distribuciji bude 137.32 €/MWh, umesto cene koju je predložio RUE od 108.05 €/MWh, dok bi troškovi za kupovinu odobrenih gubitaka dostigli vrednost od 132.5 miliona evra, od 99.69 miliona evra koliko

je početni predlog RUE-a. U tabela ispod su prikazana potraživanja KEDS-a za troškove kupovine gubitaka na nivou distribucije.

Tabela 3 Potraživanja KEDS-a za troškove gubitaka u distribuciji

Opis	Jedinica	Predloženo 2022	Komentari ODS-a 2022
Parametar indeksiranja			
It	%	7.38	7.38
Odobreni gubici (LSSCt)			
LSSAt	%	15.1%	15.1%
REUEt	GWh	6,109.8	6,389.9
WHEAt	€/MWh	108.05	137.32
LSSCat-1	mil €		
LSSCft-1	mil €	99.69	132.50

KEDS procenjuje da prenošenjem tereta prekoračenih gubitaka, finansiranje sektora za jednu godinu prevazilazi bilo kakve finansijske mogućnosti.

KEDS zahteva da Maksimalni odobreni prihodi za ODS za 2022. godinu budu 207.67 miliona evra, ili 33.17 miliona evra veći od početne procene RUE-a u iznosu od 174.5 miliona evra.

2.8. Odgovori RUE-a na komentare stranaka na MAR ODS-a

2.8.1. Bilans električne energije

RUE je za tarifne svrhe koristio isti pristup kao i prethodnih godina, što znači da u svojim proračunima ne uzima u obzir višak gubitaka iznad dozvoljenih periodičnim pregledom 2018-2022. Štaviše, KEDS mora da razume da prekomernim gubicima izaziva dodatno opterećenje na sistemu, pa pored toga što mora da snosi troškove kupovne moći da bi prevazišao gubitke, mora da poboljša stanje mreže do nivoa koji obezbeđuje sigurnost snabdevanja i da smanji ukupne troškove sistema. Stoga RUE ne može da nanosi potrošačima dodatni teret koji dolazi kao rezultat prevazilaženja gubitaka u ODS-u.

Komentari KEDS-a nisu doveli do bilo kakve promene u početnoj proceni RUE-a.

2.8.2. Troškovi nabavke gubitaka i uvozne cene električne energije

Tokom javnih konsultacija, RUE je dobio ostvarene podatke o potrošnji energije za januar 2022. godine, koji su u početnoj proceni bili kao prognoza zasnovana na verziji 0.4 energetske bilansa. Na osnovu pravila o prihodima ODS-a, RUE je u konačnoj proceni priznao ostvarenje potrošnje za januar, shodno tome i realizovane troškove gubitaka prema nivou dozvoljenom tokom periodičnog pregleda.

Potrošnja električne energije tokom januara povećana je za oko 8% u odnosu na prognozu. Dodajući ovome i kolaps KEK jedinice B2, sistem je značajno povećao svoju zavisnost od uvoza električne energije. Prvobitno je bilo planirano da tokom januara 2022. godine ODS kupi 79,9 GWh električne energije od KEK-a, dok su kupovine koje je KEK tokom januara izvršio samo 8,4 GWh. Nedostatak

energije iz KEK-a od oko 71,5 GWh zamenjen je uvozom sa prosečnom cenom od 227,9 evra/MWh. Cena uvoza električne energije iz ODS-a za januar iznosi 28,7 miliona evra.

Kao rezultat navedenih razloga, imamo promenu troškova gubitaka u sistemu distribucije sa 99,6 miliona evra na **106,65 miliona evra**. Prosečna procenjena cena za kupovinu energije od strane ODS-a za relevantnu tarifnu 2022. godinu rezultira 115,6 evra/MWh, što predstavlja ponderisani prosek domaćih i uvoznih cena. Uvozna cena je izračunata na osnovu njenog udela u vreme vršnog ii vanvršnog opterećenja.

2.8.3. Konačni predlog RUE za MAR ODS-a

Nakon obrade svih komentara na MAR ODS-a, konačna procena RUE-a za maksimalno odobrene prihode ODS-a za relevantnu tarifnu 2022. godinu je **179.56 miliona evra**. Detalji MAR-a za ODS su predstavljeni u sledećoj tabeli.

Tabela 4 Maksimalno odobreni prihodi ODS-a

Maksimalno odobreni prihodi (mil €)	Jedinica	Početni predlog RUE-a 2022.	Predlog KEDS-a 2022.	Predlog RUE-a 2022.
Parametri indeksiranja				
Faktor efikasnosti	%	1.5%	1.5%	1.5%
Inflacija	%		5.0%	
Euribor	%		-0.5%	
Faktor - S	%		7.6%	
Kamatna stopa - It	%		7.12%	
Operativni troškovi i troškovi održavanja (OPMct)				
Evaluacija tokom PRR2	€m	24.91	24.91	24.91
Odobreni - $OPMct = OPMct-1 * (1 + CPI_{It-1}) * (1 - Et) * (1 - Pt)$	€m	26.18	25.46	26.18
Dodatni troškovi za zdravstveno osiguranje	€m	0.24	0.24	0.24
Troškovi amortizacije (DEPct)				
Evaluacija tokom PRR2	€m	17.55	17.55	17.55
Dozvoljeni - $DEPct = DEPct-1 * (1 + CPI_{It-1}) * (1 - Pt)$	€m	18.36	17.89	18.36
Povratni troškovi (RTNct)				
Evaluacija tokom MYT	€m	16.37	16.37	16.37
Odobreni - $RTNct = RTNct-1 * (1 + CPI_{It-1}) * (1 - Pt)$	€m	17.17	16.71	17.17
Obaveze prema KOSTT-u				
Obaveze prema KOSTT-u - prognoza	€m	1.55	1.55	1.61
Troškovi gubitka (LSSct)				
Projekcija				
LSSAt	€m	15.10%	15.10%	15.10%
REUEt	€m	6,109.8	6,389.9	6,109.8
WHEAt	€/MWh	108.05	137.32	115.60
Predviđeni trošak gubitaka	€m	99.69	132.50	106.65
Usklađivanja				
Neregulisani prihodi PRR2	€m	(3.50)	(3.50)	(5.50)

Usklađivanja za PRR1	€m	(1.50)	(1.50)	(1.50)
Taksa za licencu:	€m	0.08	0.10	0.10
KREV – faktor korekcije prihoda				
Faktor korekcije prihoda t-1	€m	16.24	16.57	16.24
MAR – maksimalno odobreni prihodi	€m	174.50	207.67	179.56

2.9. Komentari i sugestije Ministarstva ekonomije na Konsultativni izveštaj o prihodima regulisanih operatera

RUE je 31. januara 2022. godine primila komentare od Ministarstva ekonomije na konsultativne izveštaje o vanrednom pregledu tarifa. Ovaj dokument predstavlja komentare ME na MAR regulisanih operatera i odgovore RUE-a.

2.9.1. Uvozne cene primenjene na SUU i subvencija Vlade

ME u svojim komentarima traži pojašnjenje od RUE-a na kojoj statističkoj osnovi je projektovana cena uvoza električne energije i da proceni da li ova cena može biti precenjena, što se odražava u višim tarifama za potrošače nego što je potrebno.

Prema ME, RUE je u procesu obračuna tarifa odrazila subvenciju Vlade Republike Kosovo u iznosu od 20 miliona evra, ali nije mogla da uključi subvenciju u iznosu od 10 miliona evra koju je Vlada izdvojila u januaru. 2022. Ova subvencija će se delimično potrošiti tokom tarifnog perioda koji počinje 1. februara, kako je predložila RUE, za koji se Vlada obavezala da će izdvojiti 75 miliona evra. Obračuni i završni izveštaj takođe treba da odražavaju subvenciju od 10 miliona evra i njene efekte.

2.9.2. Korekcija prihoda iz prethodne godine za SUU

Prema ME, prilagođavanja za 2021. preneti na MAR za snabdevača univerzalnom uslugom za relevantnu tarifnu 2022. godinu trebalo bi da budu 24,37 miliona evra, dok je predlog RUE-a 43,56 miliona evra. ME smatra da to treba opravdati i dati dodatno objašnjenje zašto je došlo do ovog povećanja u odnosu na primenu KESCO/SUU.

ME je prokomentarisao *“Maržu profita snabdevača”*, navodeći da RUE treba da proceni da je snabdevač koristio prihode dozvoljene za trgovinu u dugoročnom tržišnom delu uvoza i da je u odgovarajućoj meri zaštićen od dnevnih cena, a na osnovu ove procene da se odrazi na smanjenje profitne marže.

2.10. Odgovori RUE-a na komentare ME-a na MAR regulisanih operatera

2.10.1. Uvozne cene primenjene na SUU i subvencija Vlade

Određivanje troškova kupovine energije iz uvoza zahteva procenu obima potrebnog za pokrivanje potražnje i cene uvezene energije. Obim uvezene energije kao i cena ove energije smatraju se van kontrole licenciranog operatera. Obim uvoza za potrebe snabdevača univerzalnom uslugom izračunat je na osnovu energetskog bilansa odobrenog od strane RUE-a za 2022. godinu, raspodelom domaće proizvodnje sa prioritonom za potrošnju SUU-a.

Predviđena cena za kupovinu energije iz uvoza zasnovana je na podacima koje je objavila European Energy Exchange (EEX-PXE Hungarian Power Futures) za mesečne cene koje su nastale 13. januara 2022. Procena cene uvoza je zasnovana na profilu vršne i vanvršne potrošnje, računajući ponderisani prosek uvoznih cena prema vremenu potrošnje. To je rezultiralo nižom prosečnom uvoznom cenom SUU-a, čime je neutralisan rast cene uvoza za januar, koji je ostvaren van predviđanog nivoa.

RUE je u konsultativnom izveštaju o vanrednom razmatranju maksimalno odobrenih prihoda za regulisane operatere uzeo u obzir vrednost subvencija dodeljenih od strane Vlade Republike Kosovo u decembru 2021. godine u iznosu od 20 miliona evra”.

U konačnoj proceni MAR-a za SUU, RUE je uzeo u obzir dodelu dodatne subvencije od 10 miliona evra, kao i posvećenost Vlade Republike Kosovo za dodatnu subvenciju od 90 miliona evra.

Tretman Vladine subvencije od 100 miliona evra (10 miliona dodeljenih u januaru i 90 miliona opredeljenih prema odluci Vlade Republike Kosovo br. 01/60 od 05.02.2022) i komentari ME su rezultirali u smanjenju MAR-a za SUU na 347,28 miliona evra, sa 447,85, što je rezultiralo bez subvencija Vlade.

2.10.2. Korekcija prihoda iz prethodne godine za SUU

SUU je u prijavi dostavljenoj 28. decembra za prihode izvršio usklađivanje prihoda i troškova ostvarenih za 2021. godinu sa pretpostavljenim vrednostima za decembar za: troškove veleprodajne nabavke energije, prenosive troškove prenosne i distributivne mreže. Rezultat ovih prilagođavanja u početnoj proceni bio je 23.47 miliona evra, nakon prijema ažuriranih podataka, SUU je 29. januara prikazao troškove ovih korekcija u iznosu od 47.44 miliona evra, dok je RUE u početnoj proceni nakon prikupljanja i verifikacije podataka obračunati troškove ispravljanja prihoda KREV u iznosu od 43.56 miliona evra. Nakon prijema komentara i podataka realizovanih za celu 2021. godinu, u skladu sa Pravilom o prihodima SUU-a, RUE konstatuje da je faktor korekcije prihoda KREV za godinu t-1 (2021) 43,30 mil €.

Maloprodajna marža koja se primenjuje na veleprodajne troškove kupovine energije smanjena je sa 3% na 2.54% odlukom Odbora Regulatornog ureda za energetiku, 14. januara 2022. godine.

Pošto je snabdevač univerzalnom uslugom regulisana delatnost u energetskom sektoru, stoga su operativni troškovi i drugi faktori troškova koji se odnose na pružanje usluga korisnicima unapred određeni. Iz toga sledi da kompanija nema mandat da utvrđuje svoju dobit na konkurentskoj osnovi, ali u skladu sa Pravilom o prihodima SUU-a, regulator postavlja nivo marže, kao razumnu korist SUU-a. Prilikom njegovog utvrđivanja, regulator, pored procene izloženosti SUU-a riziku koji preuzima da bi pružio uslugu, uzima u obzir uporedivost sa maržom snabdevača u drugim evropskim zemljama, posebno sa zemljama sa karakteristikama sličnim tržištu Kosova.

Komentar ME nije rezultirao bilo kakvom promenom u odnosu na početnu procenu RUE-a u pogledu korekcije prihoda i maloprodajne marže.

2.11. Komentari Fuente Dynamics-a na MAR SUU-a

Komentari Fuente Dynamics-a predstavljaju stavove o oba izveštaja o konsultacijama RUE-a. U ovom izveštaju RUE je predstavio samo komentare i odgovore koji se odnose na MAR regulisanih operatera, dok su komentari i odgovori u vezi sa tarifnom strukturom predstavljeni u posebnom dokumentu koji je takođe objavljen na internet stranici RUE-a.

- Fuente Dynamics procenjuje da bi RUE trebalo da se zasniva na odobrenom energetskom bilansu kako bi se odredili veleprodajni troškovi kupovine energije.

- Fuente Dinamics procenjuje da SUU potražnju kupaca treba da tretira po istom principu kao i postavljanje ulaznih vrednosti SUU-a. Dakle, deregulacija priključenih kupaca na nivou od 37kV i 10kV bi išla u korist kako agregata, tako i SUU-a. Shodno tome, smanjila bi se potražnja za energijom od SUU-a, a samim tim i troškovi obezbeđivanja ove energije bi doveli do smanjenja stope povećanja tarifa. Ako se ne koriguje zahtev SUU-a od 4820 GWh prema proizvođaču javnih usluga, onda se u nekom trenutku tokom perioda 2022-2024, kada RUE donese odluku o liberalizaciji tržišta, mora uzeti u obzir da i ovu vrednost treba korigovati, kako SUU ne bi omogućio konkurentsku prednost na slobodnom tržištu, budući da je garantovao snabdevanje potrebnom količinom energije za ove kupce.

2.12. Odgovori RUE-a na komentare kompanije Fuente Dinamics

RUE se delimično slaže sa Fuente Dinamics-om, međutim tokom početne procene uzeo je u obzir verziju 0.4 energetskog bilansa koji je bio u reviziji, dok je u konačnoj proceni RUE uzeo kao osnovu već odobreni energetski bilans za 2022. godinu.

Podešavanje ulaznih vrednosti za SUU uključuje trogodišnji regulatorni period, dok ovaj pregled uključuje samo relevantnu tarifnu godinu 2022. Prema tome, svaku promenu koja se desi u bilo kom periodu RUE će ažurirati tokom sledećeg pregleda tarife.

Komentari Fuente Dinamics-a nisu uticali ni na kakvu promenu u početnoj proceni RUE-a.

2.13. Komentari snabdevača univerzalnom uslugom na MAR SUU-a

RUE je 27. januara 2022. godine primio komentare snabdevača univerzalnom uslugom na konsultativni izveštaj o dozvoljenim prihodima regulisanih operatera. Komentari KESCO-a se uglavnom odnose na troškove kupovine energije na veliko, koji su prikazani u sledećem delu izveštaja.

2.13.1. Odstupanja koje je prouzrokovao SUU i usklađivanje troškova

U svojim komentarima, SUU priznaje da je prouzrokovao odstupanja u elektroenergetskom sistemu pod procenom da RUE nije prikazao troškove uvoza za SUU tokom redovnog pregleda tarifa za 2021. i RUE nije blagovremeno razmotrio zahtev SUU-a za vanredno preispitivanje.

Prema KESCO-u, procena RUE da je SUU sistematski i namerno odstupila ne stoji, pošto je SUU više puta izrazio zabrinutost zbog povećanja troškova i problema sa finansijskom likvidnošću, takođe govoreći da je nemoguće obezbediti uvoz. KESCO takođe procenjuje da je kreator politike napustio sektor kako bi se suočio sa rizicima na koje su upozoreni svi akteri. Prema KESCO-u, smanjenje troškova od strane RUE, ne prepoznajući neke od nastalih neravnoteža, nije u skladu sa pravilom o cenama SUU-a.

KESCO je tokom procesa javnih konsultacija takođe ažurirao decembarske podatke koji su nedostajali tokom prijave za vanrednu reviziju i procenjuje da ih je RUE tokom prilagođavanja prenosivih troškova samo delimično odražavao. Zahtev KESCO-a je da usklađivanja za 2021. budu na nivou od 47.44 miliona evra, umesto 43.56 koliko je procenjivao regulator.

KESCO se slaže sa procenom RUE-a u vezi sa prognoziranim nivoom prodaje od strane SUU-a, ali je u svojim komentarima ažurirao januarske podatke, gde prema KESCO-u tačnije odražava troškove i očekivane prihode.

U vezi sa operativnim troškovima, KESCO je ažurirao trenutnu stopu inflacije za 2021. godinu od 5%, kako je definisano Pravilom o prihodima SUU-a.

2.13.2. Projekcija proizvodnje KEK AD

Što se tiče rada proizvodnje KEK-a tokom marta sa 3 jedinice TC Kosova A i 2 jedinice TC Kosova B, KESCO procenjuje da je to teško postići na osnovu rada ovih jedinica tokom 2021. Takođe, KESCO procenjuje da prosečna cena uvoza procenjenog od strane RUE-a od 171 evra/MWh ne odražava očekivane stvarne troškove zasnovane na nepredvidivosti i promenama uvoznih cena. Štaviše, prema KESCO-u, RUE nije uzeo u obzir cene prekograničnih prenosnih kapaciteta, koje su značajno porasle, posebno tokom zimskog perioda, gde su sve zemlje u regionu uvoznice električne energije, gde tražnja raste iznad prekograničnih kapaciteta.

2.13.3. Projekcija veleprodajne cene kupovine energije

KESCO zahteva da prognozirana uvozna cena bude na nivou od 250 evra/MWh, na osnovu prognoza prema HUPX-u za vršne cene, gde će za februar dostići 302,47 evra/MWh, dok će u martu 283.84 evra/MWh, ne opadajući ispod 269.61 evra/MWh u četvrtom kvartalu 2022. godine.

Što se tiče Vladine subvencije, SUU kaže da ne može da preudicira dok ne postoji odluka Vlade o ovoj subvenciji.

2.13.4. KESCO-ov zahtev za MAR SUU-a

KESCO pojašnjava da su prenosivi troškovi OPS-a i ODS-a u zahtevu SUU-a predstavili jednoobrazno povećanje troškova OPS-a i ODS-a u odnosu na troškove SUU-a, jer su bili nepoznati KESCO-u, a ažurirani su prema konsultativnom izveštaju RUE-a.

Na kraju, KESCO-ov zahtev u vezi sa maksimalno odobrenim prihodima SUU-a iznosi 468.6 miliona evra. Glavne promene rezultiraju veleprodajnim troškovima nabavke energije sa dodatnih 16.1 milion evra, lošim dugom od 0,6 miliona evra, prošlogodišnjim korekcijama od 3.88 miliona evra. Dakle, potrebni nivo ukupnih prihoda od snabdevanja dostiže 468.6 miliona evra ili 21.93 miliona više u odnosu na prvobitnu procenu RUE-a od 446.67 miliona evra, dok očekivani prihodi SUU-a sa aktuelnim tarifama dostižu 319.82 miliona evra, što rezultira zahtevom za povećanje tarife od 42% kod svih kategorija kupaca.

2.14. RUE odgovara na komentare snabdevača univerzalnom uslugom

RUE je primio zahtev za vanredno preispitivanje od SUU-a samo jedan dan nakon odluke o maloprodajnim tarifama iz 2021. godine. U to vreme RUE je razmotrio zahtev SUU-a za vanredni pregled i nije pronašao argumente koji prelaze prag materijalnosti od 5% prihoda SUU-a, kako bi se otvorio proces vanredne revizije. Stoga, evaluacija SUU-a, koja je imala osnov za vanredni pregled u oktobru 2021. godine ne stoji.

2.14.1. Odstupanja koje je prouzrokovao SUU i prilagođavanje troškova

RUE navodi da je, na osnovu pravila o prihodima SUU-a, omogućio dovoljan obrtni kapital za SUU, koji obezbeđuje likvidnost snabdevačima u razumnom roku. RUE smatra da je bilo neophodno da SUU unapred koristi sve finansijske instrumente koje je RUE uključio u prihode SUU-a kako bi održao finansijsku likvidnost. Ovo bi garantovalo sigurnost snabdevanja električnom energijom krajnjih kupaca. Dakle, na osnovu rečenog, SUU nema pravo da sistematski i namerno odstupa od realne tražnje za potrošnjom električne energije.

RUE je, na osnovu Pravila o prihodima SUU-a, obradio podatke ostvarene za januar 2022. godine i prikazao ih u potrošnji 2022. godine. Međutim, to neće imati značajnu promenu u prihodima SUU-a, a pitanje ažuriranja trenutnog nivoa inflacije za 2021. godinu uključio je RUE u početnu procenu i nema dalji uticaj na konačnu procenu RUE-a.

Nakon prijema komentara i podataka realizovanih za celu 2021. godinu, u skladu sa Pravilom o prihodima SUU-a, RUE konstatuje da je faktor korekcije prihoda KREV za godinu t-1 (2021) 43.30 miliona €, sa promenom od 26 hiljada evra od početne procene.

Komentari SUU-a u vezi sa prouzrokovanim odstupanjima nisu doveli do promene u konačnoj proceni RUE-a.

2.14.2. Projekcija proizvodnje KEK AD

KESCO procenjuje da je rad KEK-a planiran za mart sa 3 TCA jedinice i 2 TCB jedinice teško ostvariti. RUE ne može da proceni tehnički rad proizvodnje KEK-a, međutim prognoza rada proizvodnih jedinica zasnovana samo na 2021. godini nije stabilna. Stoga RUE uzima zdravo za gotovo planiranje proizvodnje od strane KESH AD i njegova početna procena ostaje nepromenjena.

2.14.3. Projekcija uvoznih cena i troškova kupovine energije od strane SUU-a

Predviđena cena nabavke energije iz uvoza zasniva se na podacima koje je objavio European Energy Exchange (EEX-PXE Hungarian Power Futures) za mesečne cene koje su nastale 13. januara 2022. Procena cene uvoza je zasnovana na profil vršne i vanvršne potrošnje, izračunavajući ponderisani prosek uvoznih cena prema vremenu potrošnje. Ovo je rezultiralo nižom prosečnom uvoznom cenom SUU-a, čime je neutralisan rast cene uvoza za januar, koji je ostvaren van predviđanog nivoa.

Međutim, pošto su uvozne cene van kontrole SUU-a, na osnovu pravila o prihodima SUU-a, one će biti prilagođene tokom sledeće revizije tarifa.

2.14.4. Uticaj angažovanja subvencija na troškove ulazne vrednosti

RUE je tokom obračuna maksimalno odobrenih prihoda isključio troškove ulaznih vrednosti koje proizilaze iz angažovanja subvencije Vlade Republike Kosovo. U tu svrhu, RUE je izračunao troškove kupovine energije na veliko tako što je prvo isključio subvencije, a zatim izračunao troškove obrtnog kapitala, troškove maloprodajne marže i troškove lošeg duga kako bi odrazio vrednost subvencije Vlade Republike Kosovo. Nakon obračuna troškova, RUE je u troškove kupovine energije na veliko u potpunosti preneo troškove kupovine energije na veliko.

2.14.5. Konačni predlog RUE-a za MAR SUU-a

Na osnovu pregleda komentara dobijenih od zainteresovanih strana u vezi sa MAR-om SUU-a, RUE nije pronašao dodatne podatke ili argumente koji značajno menjaju početnu procenu za maksimalno odobrene prihode SUU-a. Konačni predloženi MAR za SUU za relevantnu tarifnu 2022. godinu je 347 miliona evra. Detalji konačnog predloga RUE-a za maksimalno odobrene prihode SUU-a su predstavljeni u sledećoj tabeli.

Tabela 5 MAR za snabdevača univerzalnom uslugom

MAR snabdevača univerzalnom uslugom	Jedini ca	Početni predlog 2022.	Predlog SUU-a 2022.	Konačan predlog 2022.
Parametri indeksiranja				
Kamatna stopa I_t (t-1)	%	5.53%		5.53%
Maloprodajni troškovi snabdevača				
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	5.29	5.42	5.41
Korekcija za OPEX za 2020. i 2021. godinu	€m	0.42		0.42
$Amortizacija - DEPC_t = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.1	0.1	0.1
Prenosivi troškovi				
Troškovi OPS-a	€m	18.34	18.34	20.56
66 troškovi ODS-a	€m	174.50	174.50	179.56
Troškovi za fond OIE	€m	3.54	3.54	3.53
Obrtni kapital (WCLCt)				
$WCLC = (1 / 12) * I_t * (RETR_t + WHPC_t + PSTC_t - NTFR_t)$	€m	2.22	2.31	1.35
Troškovi za kupovinu energije				
Troškovi kupovine energije na veliko	€m	186.10	203.30	83.28
Taksa za licencu				
Taksa za licencu	€m	0.07	0.07	0.04
Loš dug (BDTA)				
BDTA	%	2.4%	2.4%	2.4%
BDTA	€m	12.52	13.13	9.73
Prilagođavanja prihoda za SUU				
Prilagođavanja za 2021. godinu	€m	43.56	47.44	43.30
Maksimalno odobreni prihodi	€m	446.67	468.60	347.28